

B.A/BSc DEGREE EXAMINATION(CBCSS)

[Third semester]

Complimentary- Sanskrit I

Poetry Rhetorics and Basics of Sanskrit Grammar

1. बाल शब्दस्य षष्ठी एकवचनम्? (बालात्, बालस्य, बालानाम्, बालेषु)
2. बाल शब्दस्य तृतीया एकवचनम्? (बालात्, बालस्य, बालेन, बालेषु)
3. बाल शब्दस्य पञ्चमी बहुवचनम्? (बालात्, बालस्य, बालेन, बालेभ्यः)
4. बाल शब्दस्य सप्तमी बहुवचनम्? (बालेषु, बालस्य, बालेन, बालेभ्यः)
5. लता शब्दस्य सप्तमी एकवचनम्? (लतायां, लते, लताभिः, लतायै)
6. लता शब्दस्य द्वितीया बहुवचनम्? (लते, लतयोः लताभिः, लताः)
7. लता शब्दस्य तृतीया एकवचनम्? (लते, लतयोः लताभिः, लतया)
8. लता शब्दस्य पञ्चमी एकवचनम् ? (लते, लतयोः लताभिः, लताभ्यां)
9. वन शब्दस्य द्वितीया बहुवचनम्? (वनम्, वने, वनानि, वनाः)
10. लता शब्दस्य षष्ठी एकवचनम्? (लते, लतयोः लतयाः, लताभ्यां)
11. वन शब्दस्य सप्तमी एकवचनम्? (वनम्, वने, वनानि, वनाः)
12. अमरकोशस्य कर्ता कः ? (पणिनि, आमरसिंहः , बादरयणः , भर्तृहरिः)
13. अमरकोशस्य कैरलीव्याख्यानम् ? (पारमेश्वरी, शब्देन्दुसागरः , अष्टाध्यायी, शब्दकल्पद्रुमः)
14. लता शब्दस्य पञ्चमी द्विवचनम्? (लते, लतयोः लतयाः, लताभ्यां)
15. वन शब्दस्य सप्तमी द्विवचनम्? (वनम्, वने, वनयोः, वनाः)
16. लता शब्दस्य तृतीया द्विवचनम्? (लते, लतयोः लताभिः, लताभ्यां)
17. पठ् धातु लट् मध्यमपुरुष एकवचनम्? (पठमि, पठथः, पठव, पठसि)
18. पठ् धातु लट् प्रथमपुरुष एकवचनम्? (पठामि, पठति, पठाम, पठसि)
19. पठ् धातु लट् उत्तमपुरुष द्विवचनम्? (पठामि, पठथः, पठाम, पठसि, पठति)
20. पठ् धातु लङ् मध्यमपुरुष एकवचनम्? (पठामि, अपठं, अपठतं, पठिष्यसि)
21. पठ् धातु लङ् उत्तमपुरुष एकवचनम्? (पठामि, अपठं, अपठतं, पठिष्यसि)
22. पठ् धातु लङ् प्रथमपुरुष द्विवचनम्? (पठामि, अपठं, अपठतां, पठिष्यसि)
23. पठ् धातु लृट् प्रथमपुरुष एकवचनम्। (अपठत्, पठिष्यसि, पठिष्यति, पठति)

24. पठ् धातु लृट् मध्यमपुरुष द्विवचनम्। (अपठत्, पठिष्यथः, पठिष्यति, पठति)
25. पठ् धातु लृट् उत्तमपुरुष बहुवचनम्। (अपठत्, पठिष्यसि, पठिष्यामः, पठति)
26. लभ् धातु लट् लकार प्रथमपुरुष एकवचनम् ? (लभते, लभसे, लभेते, लभे)
27. लभ् धातु लट् लकार मध्यमपुरुष द्विवचनम् ? (लभते, लभसे, लभेते, लभे)
28. लभ् धातु लङ् लकार प्रथमपुरुष एकवचनम् ? (अलभत, लभसे, अलभेते, लभे)
29. लभ् धातु लङ् लकार उत्तमपुरुष द्विवचनम् ? (अलभत, लभसे, अलभेते, अलभावहे)
30. लभ् धातु लृट् लकार उत्तमपुरुष बहुवचनम् ? (अलभत, लभसे, लप्स्यामहे, अलभावहे)
31. अइउण् .....(ऋलृक् , एओङ्, ऐऔच् , लण्)
32. एतेषु अव्ययपदं किं ? (नाकः , स्वर्गः , स्वर्, त्रिविष्टपं)
33. विद्याधरः केषु अन्तर्भवति? (देवाः, असुराः, देवयोनयः , गणदेवताः)
34. साध्याः केषु अन्तर्भवति? (देवाः, असुराः, देवयोनयः , गणदेवताः)
35. निर्जरः इत्यस्य अर्थः कः ? (देवाः, असुराः, बुद्धः , भूमी)
36. दैत्यः इत्यस्य अर्थः कः ? (देवाः, असुराः, बुद्धः , भूमी)
37. मारजित् इत्यस्य अर्थः कः ? (देवाः, असुराः, बुद्धः , भूमी)
38. कस्य धेनुं वनाय मुमोच ? (इन्द्रस्य, ऋषेः , दिलीपस्य, विश्वमित्रस्य)
39. छायेव तां भूपरिन्वगवच्छत् कः ? (कमधेनु, सुदक्षिणा, नन्दिनी, दिलीपः)
40. श्रुतेरिवार्थं स्मृतिरन्वगच्छत् । का ? (कमधेनु, सुदक्षिणा, नन्दिनी, सीता)
41. जुगोप गोरूपधरामिवोर्वीम् । का ? (कमधेनु, सुदक्षिणा, नन्दिनी, सीता)
42. पद्यं गद्यं .....इति कव्यशरीरं त्रिधा विवभक्तम् । (कुलकम्, मिश्रं, मुक्तकम्, कोषः)
43. महाकाव्ये नायकः ? (धीरर्ललितः , चतुरोदत्तः , धिरशान्तः , धिरोद्धतः)
44. इत्थं व्रतं धारयत । किमर्थं ? (धनार्थं, प्रजार्थं, कीर्तये, पूजार्थं)
45. हयवट् ..... (ऋलृक् , एओङ्, ऐऔच् , लण्)
46. दिलीपः पीतप्रतिबद्धवत्सं धेनुं कुत्र अनयत् ? (राजगृहे, नगरे, वनं, आश्रमे)
47. कालिदासः कस्य राज्ञः आस्थानपण्डितः आसीत्? (श्रीहर्षस्य, विक्रमादित्यस्य, श्रीहीरपण्डितस्य)
48. रघुवंशमहाकाव्यं केन विरचितम्? (भारविः, माघः , कालिदासः, श्रीहर्षः)
49. रघुवंशे कति सर्गाः सन्ति? (18,19,22,20)
50. कालिदास नाटकेषु प्रथमं किम् ? (अभिज्ञानशाकुन्तलं, मालविकाग्निमित्रम्, ऋतुसंहारं, रघुवंशं)
51. कालिदासस्य खण्डकाव्यं किम् ? (अभिज्ञानशाकुन्तलं, मालविकाग्निमित्रम्, ऋतुसंहारं, रघुवंशं)

52. कालिदासस्य सन्देशकाव्यं किम् ? (मालविकाग्निमित्रम्, ऋतुसंहारं, रघुवंशं, मेघसन्देशम्)
53. कुमारसंभवं केन रचितम् । (माघः, भारविः, कालिदासः, श्रीहर्षः)
54. पञ्चमहाकाव्येषु वरिष्ठः (largest) कः ? (रघुवंशं, कुमारसंभवं, नैषधीयचरितं, किरातार्जुनीयम्)
55. पञ्चमहाकाव्येषु कनिष्ठः (smallest) कः ? (रघुवंशं, कुमारसंभवं, नैषधीयचरितं, किरातार्जुनीयम्)
56. शिशुपालवधं केन रचितम् ? (माघः, भारविः, कालिदासः, श्रीहर्षः)
57. किरातार्जुनीयस्य कर्ता कः ? (माघः, भारविः, कालिदासः, श्रीहर्षः)
58. रघुवंशस्य अंगीरसः कः ? (शृंगारं, करुणं, वीरं)
59. नैषधीयचरितं केन विरचितं भवति ? (माघः, भारविः, कालिदासः, श्रीहर्षः)
60. रघुवंशे कस्य वंशस्य चरितं वर्णयति ? (रघोः, चन्द्रस्य, सूर्यस्य, श्रीरामस्य)

1. बालस्य, 2. बालेन 3. बालात् 4. बालेषु, 5. लते, 6. लते, 7. लतया, 8. लताभ्यां, 9. वने, 10. लतयाः, 11. वने 12. आमरसिंहः 13. पारमेश्वरी, 14. वनयोः 15. वनयोः 16. लताभ्यां 17. पठसि, 18. पठति, 19. पठाव, 20. अपठतं, 21. अपठं, 22. अपठतां, 23. पठिष्यसि, 24. पठिष्यथः 25. पठिष्यामः 26. लभते 27. लभेते 28. अलभत 29. अलभावहे 30. लप्स्यामहे 31. ऋलृक् 32. स्वर् 33. देवयोनयः 34. गणदेवताः 35. देवाः 36. असुराः 37. बुद्धः 38. ऋषेः 39. दिलीपः 40. सुदक्षिणा 41. नन्दिनी 42. मिश्रं 43. चतुरोदत्तः 44. प्रजार्थं 45. लण् 46. वनं 47. विक्रमादित्यस्य, 48. कालिदासः, 49. 19 50. मालविकाग्निमित्रम् 51. ऋतुसंहारं 52. मेघसन्देशम् 53. कालिदासः 54. किरातार्जुनीयम् 55. रघुवंशं 56. माघः 57. भारविः 58. वीरं 59. श्रीहर्षः 60. सूर्यस्य,

६१. ऋषेः धेनुं कः मुमोच ? (श्रीरामः, भगीरथः, दिलीपः, रघुः)
६२. ऋषेः धेनुः का ? (नन्दिनी, कामधेनुः, सरस्वती, सावित्री)
६३. राज्ञः दिलीपस्य जाया किं नामिका ? (सीता, इन्दुमती, अहल्या, सुदक्षिणा)
६४. मनुष्येश्वरधर्मपत्नी का ? (ऊर्मिला, पार्वती, सुदक्षिणा, अरुन्धती)
६५. अपांसुलानां धुरिकीर्तनीया का ? (अरुन्धती, सुदक्षिणा, नन्दिनी, अहल्या)
६६. श्रुतेरर्थं का अन्वगच्छत् ? (स्मृतिः, श्रुतिः, पुराणम्, वेदः)
६७. श्रुतेरर्थं स्मृतिरिव सुदक्षिणा कामन्वगच्छत् ? (अरुन्धतीम्, अहल्याम्, गङ्गाम्, नन्दिनीम्)
६८. गोरूपधरामुर्वीमिव स्थिता का ? (सुदक्षिणा, नन्दिनी, सीता, अहल्या)
६९. पयोधरीभूतचतुस्समुद्रा का ? (अरुन्धती, सुदक्षिणा, नन्दिनी, अहल्या)
७०. मनोः प्रसूतिः कीदृशी ? (धीरा, स्वधैर्यगुप्ता, स्ववीर्यगुप्ता, महिता)
७१. राज्ञः व्रतः किरूपः ? (स्वश्रेयसंरक्षणरूपः, नन्दिनीसंरक्षणरूपः, क्षत्रियसंरक्षणरूपः, धर्मसंरक्षणरूपः)
७२. “ तस्याः समाराधनतत्परोऽभूत् ”- कः ? (कालिदासः, वसिष्ठः, दिलीपः, रघुः)
७३. “ तस्याः समाराधनतत्परोऽभूत् ”- कस्याः ? (अरुन्धत्याः, इन्दुमत्याः, सुदक्षिणायाः, नन्दिन्याः)
७४. छायेव तां भूपतिरन्वगच्छत् - काम् ? (नन्दिनीम्, सुदक्षिणाम्, अरुन्धतीम्, सीताम्)
७५. न्यस्तचिह्ननामपि राजलक्ष्मीं दधानः कः ? (श्रीरामः, दिलीपः, वसिष्ठः, अजः)
७६. छायेव तां भूपतिरन्वगच्छत् - इह भूपतिः कः ? (रघुः, दिलीपः, अजः, दशरथः)
७७. अन्तर्मदावस्थः द्विपेन्द्रः इव कः आसीत् ? (दिलीपः, श्रीरामः, वसिष्ठः, कालिदासः)
७८. अधिज्यधन्वा दावं कः विचचार ? (कालिदासः, वसिष्ठः, दिलीपः, दशरथः)
७९. दुष्टसत्त्वान् वन्यान् विनेष्यन्निव कः विचचार ? (दशरथः, कालिदासः, वसिष्ठः, दिलीपः)
८०. दिलीपस्य राज्ञः केशाः कथमुद्गताः ? (सूर्यकिरणैः, लताप्रतानैः, शालानिर्यासगन्धिभिः, रथनेमिस्वनोन्मुखैः)
८१. मुनिहोमधेनुः का ? (सुदक्षिणा, अरुन्धती, नन्दिनी, इन्द्राणी)
८२. पाशभृता समः कः ? (वसिष्ठः, कालिदासः, वरुणः, दिलीपः)
८३. उन्मदानां वयसां विरावैः किमुदीरयामासुरिव ? (आलोकशब्दम्, मरुत्सखाभम्, अग्निम्, वरुणम्)
८४. अलोकशब्दं कैः उदीरयामासुरिव ? (वयसां विरावैः, लताप्रतानोद्ग्रथितैः, कण्डूयनैः, प्रसूनैः)
८५. विसृष्टपार्श्वानुचरः कः ? (वरुणः, पवनः, दिलीपः, अग्निः)
८६. मरुत्प्रयुक्ताः काः ? (बाललताः, हरिण्यः, पौरकन्याः, वनदेवताः)
८७. बाललताः कैः अवाकिरन् ? (तुषारैः, अन्तःकरणैः, प्रसूनैः, आचारलाजैः)
८८. मरुत्सखाभः कः ? (वरुणः, दिलीपः, पवनः, अग्निः)
८९. विशङ्कैरन्तःकरणैः अस्य किमाख्यातम् ? (प्रकामविस्तारफलं, दयार्द्रभावं, आलोकशब्दं,

१०. अक्षणां प्रकामविस्तारफलं का आपुः ? (केकाः, हरिण्यः, लताः, मयूराः)
११. मारुतपूर्वरन्ध्रैः कूजन्ती का ? (काकाः, कोकिलाः, बर्हिणाः, कीचकाः)
१२. उच्चैरुद्गीयमानं स्वं यशः कः शुश्राव ? (वसिष्ठः, श्रीरामः, दिलीपः, कालिदासः)
१३. दिलीपस्य यशः कैः उद्गीयमानः ? (वनदेवताभिः, सूर्यकिरणैः, शिप्रावातैः, वाद्यघोषैः)
१४. अनेकहाकम्पितपुष्पगन्धी कः ? (वरुणः, सूर्यः, पवनः, दिलीपः)
१५. आतपक्लान्तः आचारपूतः च कः ? (दिलीपः, वसिष्ठः, रघुः, वायुः)
१६. अनातपत्रं राजानं कः सिषेवे ? (अग्निः, कविः, पवनः, सेवकः)
१७. वने दवाग्निः वृष्ट्या विनापि शशाम कथम् ? (दिलीपप्रवेशेन, पवनेन, हिमेन, वसिष्ठशापेन)
१८. वनं गहमानः गोप्ता कः ? (वसिष्ठः, सर्पः, सिंहः, दिलीपः)
१९. फलपुष्पवृद्धिः कदा विशेषा आसीत् ? (दिलीपप्रवेशे, शरदि, वर्षकाले, अकालसन्ध्यायाम्)
१००. सत्चेष्टधिकः ऊनं न बबाधे - कदा ? (वसिष्ठप्रवेशे, प्रलयकाले, दिलीपप्रवेशे, ब्राह्ममुहूर्ते)
१०१. पल्लवरागताम्रा का ? (पतङ्गस्य प्रभा, सुदक्षिणा, नन्दिनी, इन्दुः)
१०२. पतङ्गस्य प्रभा मुनेः धेनुश्च दिगन्तराणि कीदृशान्यकुर्वताम् ? (सञ्चारपूतानि, अनोकहाकम्पितानि, पल्लवोत्तीर्णानि, श्यामामयमानानि)
१०३. मुनेः धेनुः - अत्र मुनिः कः ? (अगस्त्यः, व्यासः, वसिष्ठः, विश्वामित्रः)
१०४. निलयाय गन्तुं कदा प्रचक्रमे ? (प्रभाते, दिनान्ते, गन्धर्वयामे, ब्राह्ममुहूर्ते)
१०५. मध्यमलोकपालः कः ? (विष्णुः, श्रीरामः, वसिष्ठः, दिलीपः)
१०६. देवतापित्रतिथिक्रियार्था का ? (सुदक्षिणा, अरुन्धती, सीता, नन्दिनी)
१०७. श्रद्धेव साक्षाद्विधिनोपपन्ना बभौ ? (नन्दिनी, इन्दुमती, इन्द्राणी, अहल्या)
१०८. विधिना साक्षादुपपन्ना का ? (मतिः, धृतिः, श्रद्धा, स्मृतिः)
१०९. श्रद्धा केनोपपन्ना ? (कर्मणा, भक्त्या, तपसा, विधिना)
११०. सतां मतः कः ? (इन्द्रः, दिलीपः, रघुः, वसिष्ठः)
१११. श्यामामयमानापि वनानि पश्यन् कः ययौ ? (लक्ष्मणः, वसिष्ठः, अजः, दिलीपः)
११२. पल्लवोत्तीर्णानि कानि ? (वराहयूथानि, वृक्षोन्मुखबर्हिणानि, दिगन्तराणि, कुसुमानि)
११३. आवासवृक्षोन्मुखाः के ? (बर्हिणाः, काकाः, क्रौञ्चाः, जीमूताः)
११४. आपीनभारोद्धहनप्रयत्ना का ? (नन्दिनी, सरस्वती, सरयू, नर्मदा)
११५. गृष्टिः किमर्थका ? (सकृत् प्रसूता गौः, यज्ञः, दृष्टिः, सृष्टिः)
११६. वसिष्ठधेनोरनुयायी कः ? (पवनः, अग्निः, वरुणः, दिलीपः)
११७. वनान्तादावर्तमानः कः ? (सिंहः, दिलीपः, गजः, शरभः)
११८. निमेषालसपक्ष्मपङ्क्तिः वनिता का ? (अरुन्धती, सुदक्षिणा, अहल्या, नन्दिनी)

११९. उपोषिताभ्यामिव लोचनाभ्यां स्थिता का ? (सरस्वती, प्रभा, सुदक्षिणा, सन्ध्या)
१२०. पार्थिवेन वर्त्मनि पुरस्कृता का ? (नन्दिनी, नर्मदा, वनदेवता, सरस्वती)
१२१. पार्थिवधर्मपत्नी का ? (स्वाहा, सीता, अरुन्धती, सुदक्षिणा)
१२२. दिनक्षपामध्यगता का ? (इन्दुः, सुदक्षिणा, सन्ध्या, नन्दिनी)
१२३. दिनक्षपामध्यगता सन्धेव का विरराज ? (अरुन्धती, अहल्या, नन्दिनी, सुदक्षिणा)
१२४. चतुर्मुखमुखाम्भोजवनहंसवधूः का ? (सरस्वती, पार्वती, लक्ष्मी, गङ्गा)
१२५. मानसे का रमताम् ? (दुर्गा, लक्ष्मी, सावित्री, सरस्वती)
१२६. सर्वशुक्ला का ? (यमुना, कावेरी, सरस्वती, नर्मदा)
१२७. यथासामर्थ्यं किं क्रियते काव्यादर्शे ? (उपमा, काव्यलक्षणम्, काव्यविभागः, काव्यपरीक्षा)
१२८. लोकयात्रा केन प्रवर्तते ? (देवीकटाक्षेण, शास्त्रेण, कर्मणा, वाचां प्रसादेन)
१२९. किमाह्वयं ज्योतिः संसारे दीप्यते ? (प्रकाशः, चन्द्रः, सूर्यः, शब्दः)
१३०. शब्दाभावे भुवनत्रयं कीदृशं जायेत ? (प्रकाशमयम्, अन्धं तमः, मृण्मयम्, वृष्टियुक्तम्)
१३१. काव्यं कतिधा ? (द्विधा, चतुर्धा, त्रिधा, दशधा)
१३२. सुन्दरमपि वपुः केन दुर्भगं स्यात् ? (श्वित्रेण, ज्वरेण, कासेन, वमनेन)
१३३. काव्यादर्शस्य कर्ता कः ? (कालिदासः, भवभूतिः, भर्तृहरिः, दण्डी)
१३४. काव्यस्य गुणदोषान् कः विभजते ? (कविः, शास्त्रज्ञः, आस्वादकः, व्याख्याता)
१३५. काव्यानां शरीरः कः ? (छन्दः, अलङ्कारः, पदावली, ध्वनिः)
१३६. पद्यात्मकं काव्यं कतिविधम् ? (त्रिधा, पञ्चधा, एकधा, द्विधा)
१३७. सकलः काव्यप्रपञ्चः कुत्र निर्दिशतः ? (प्रथमोल्लासे, काव्यप्रकाशे, छन्दोविचित्याम्, ध्वन्यालोके)
१३८. रूपभेदोपलब्धिषु कस्य अधिकारः नास्ति ? (बधिरस्य, मूकस्य, अन्धस्य, मूढस्य)
१३९. बुधैः किं स्मर्यते ? (सम्यक् प्रयुक्ता वाचः, स्मृतयः, वेदाः, अलङ्काराः)
१४०. सम्यक् प्रयुक्ताः वाचः कैः स्मर्यते ? (मूढैः, बुधैः, राजभिः, ऋषिभिः)

६१. दिलीपः , ६२.नन्दिनी, ६३. सुदक्षिणा, ६४.सुदक्षिणा, ६५.सुदक्षिणा, ६६.स्मृतिः, ६७. नन्दिनीम्, ६८. नन्दिनी, ६९. नन्दिनी,
७०. स्ववीर्यगुप्ता, ७१.नन्दिनीसंरक्षणरूपः, ६२. दिलीपः, ७३.नन्दिन्याः , ७४.नन्दिनीम्, ७५. दिलीपः, ७६. दिलीपः, ७७.दिलीपः,
७८. दिलीपः, ७९. दिलीपः , ८०.लताप्रतानैः, ८१. नन्दिनी, ८२. दिलीपः, ८३. आलोकशब्दम्, ८४.वयसां विरावैः, ८५. दिलीपः,
८६.बाललताः, ८७. प्रसूनैः, ८८. दिलीपः, ८९.दयार्द्रभावं, ९०. हरिण्यः, ९१. कीचकाः, ९२.दिलीपः , ९३. वनदेवताभिः, ९४. पवनः
९५. दिलीपः , ९६.पवनः ,९७. दिलीपप्रवेशेन , ९८.दिलीपः, ९९.दिलीपप्रवेशे, १००. दिलीपप्रवेशे, १०१. पतङ्गस्य प्रभा,
१०२. सञ्चारपूतानि, १०३. वसिष्ठः, १०४. दिनान्ते, १०५.दिलीपः, १०६.नन्दिनी, १०७. नन्दिनी, १०८.श्रद्धा ,१०९. विधिना,
११०. दिलीपः , १११.दिलीपः, ११२. वराहयूथानि, ११३.बर्हिणाः, ११४. नन्दिनी, ११५. सकृत् प्रसूता गौः , ११६. दिलीपः, ११७.दिलीपः
११८.सुदक्षिणा, ११९. सुदक्षिणा, १२०.नन्दिनी, १२१. सुदक्षिणा, १२२.सन्ध्या , १२३. नन्दिनी, १२४.सरस्वती ,१२५.सरस्वती,
१२६.सरस्वती, १२७. काव्यलक्षणम्, १२८.वाचां प्रसादेन, १२९. शब्दः , १३०.अन्धं तमः, १३१.त्रिधा, १३२. शिघ्रेण, १३३. दण्डी
१३४. शास्त्रज्ञः, १३५. पदावली, १३६. द्विधा, १३७.छन्दोविच्चित्याम्, १३८. अन्धस्य, १३९ सम्यक् प्रयुक्ता वाचः, १४०.बुधैः ।।